

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2019/723-S.1075
BAŞVURU NO : 2019/852
KARAR TARİHİ : 11/04/2019

RET KARARI

BAŞVURAN : [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

BAŞVURUYA KONU İDARE : FIRAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın kayıt dondurma talebi hakkındadır.
BAŞVURU TARİHİ : 17/01/2019

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1) Başvuran [REDACTED] Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde İş Sağlığı ve Güvenliği Tezsiz Yüksek Lisans öğrencisi olduğunu, bütün bütçesini bedelli askerlik başvurusu için ödemesi gereken tutara ayırdığını bu nedenle yüksek lisans için ödeme yapamayacağından yüksek lisansını dondurmak istediğini, memur olduğu için fakirlik belgesi alamadığını, Enstitünün fakirlik belgesi sunmadığı gerekçesiyle talebini reddettiğini belirterek, Enstitünün yüksek lisansını dondurma talebini kabul etmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2) Fırat Üniversitesi Rektörlüğünün konuya ilişkin 15/02/2019 tarihli ve [REDACTED] sayılı yazısı ve eklerinde özetle;

2.1) Başvuranın, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne verdiği 24/9/2018 tarihli dilekçesinde, İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalında yapmakta olduğu tezsiz yüksek lisans için ödemesi gereken 3.000 TL tutarındaki kayıt esnasında ödenmesi gereken tutarı, bedelli askerlik yapması nedeniyle parası kalmadığından ödeyemeyeceğini belirttiği, ancak, talebinin Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 27/9/2018 tarihli Yönetim Kurulu Toplantısında görüşülerek, Fırat Üniversitesi Lisansüstü Eğitim – Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine Ait Senato Esaslarının “Kayıt Dondurma” başlıklı 46’ncı maddesi uyarınca maddi durumunu belgelendiremediği için reddedildiği bildirilmiştir.

2.2) Diğer taraftan, maddi yetersizlik nedeniyle kayıt dondurma talebinde bulunan ve bu talebine muhtarlıktan aldığı “Fakirlik Belgesi”ni ekleyen başka bir öğrencinin Üniversiteye yapmış olduğu başvurunun kabul edildiğine ilişkin bilgi ve belgeler de aynı yazı ekinde Kurumumuza gönderilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3) Anayasamızın;

3.1) Dilekçe, bilgi edinme ve Kamu Denetçisine başvurma hakkı başlıklı 74 üncü maddesinde; “(...) (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/8 md.) Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/8 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler. (...)”,

3.2) “Yükseköğretim Kurumları” başlıklı 130 uncu maddesinin birinci fıkrasında; “ Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.”, Hükümleri yer almaktadır.

4) 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun Kurumun görevi başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; “Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.” hükmü bulunmaktadır.

5) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun;

5.1) “Senato” başlıklı 14’üncü maddesinin (b) bendinin 2 numaralı alt bendinde; “Üniversitenin bütününe ilgilendiren kanun ve yönetmelik taslaklarını hazırlamak veya görüş bildirmek,”

5.2) “Fakülte Yönetim Kurulu” başlıklı 18’inci maddesinin 5 numaralı alt bendinde; “Öğrencilerin kabulü, ders intibakları ve çıkarılmaları ile eğitim - öğretim ve sınavlara ait işlemleri hakkında karar vermek.”

5.3) “Organlar” başlıklı 19’uncu maddesinin (b) fıkrasının (e) bendinde; “Enstitü kurulu ve enstitü yönetim kurulu, bu kanunla fakülte kurulu ve fakülte yönetim kuruluna verilmiş görevleri enstitü bakımından yerine getirirler.” hükümleri bulunmaktadır.

6) Fırat Üniversitesi Lisansüstü Eğitim – Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine Ait Senato Esasları’nın “Kayıt Dondurma” başlıklı 46’ncı maddesinde; “Öğrenciler; hastalık, doğum, doğal afet, askerlik hizmeti, yurt dışı görevlendirmelerde mazeretin başlangıcından itibaren; eğitim – öğretime devamı engelleyen diğer nedenlerden ötürü devam edemeyecek durumda olanlar ise derslerin başlamasını takiben en geç iki hafta içinde mazeretlerini belgelendirmeleri ve enstitü yönetim kurulunca kabul edilmesi koşuluyla geçici iznli sayılabilirler...” düzenlemesi mevcuttur.

IV. KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER’İN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

7. Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirilerek hazırlanan “Ret Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

8) Başvuran, 1 nolu paragrafta açıklandığı üzere, bütün bütçesini bedelli askerlik uygulamasından yararlanmak için kullandığını belirterek, tezsiz yüksek lisans kaydının dondurulmasını talep etmektedir.

9) Anayasa ile Devlet tarafından kanunla kurulan üniversitelere kamu tüzelkişiliği ve bilimsel özerklik tanınmış olup, her üniversite ayrı birer kamu tüzelkişisidir.

10) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, öğrencilerin kabulü, ders intibakları ve çıkarılmaları ile eğitim - öğretim ve sınavlara ait işlemleri hakkında karar verme yetkisini Fakülte Yönetim Kuruluna vermiştir. Aynı Kanunda Fakülte Yönetim Kuruluna tanınan bu yetkiyi Enstitü Yönetim Kurulunun kullanacağı da düzenlenmiştir. Adı geçen Kanunla tanınan bu yetki, üniversitelerin Anayasa ile öngörülen **kamu tüzel kişiliğini haiz olmalarının tabii sonucudur.**

11) Yine aynı Kanun, üniversitelere kendilerine ilişkin yönetmelikleri hazırlama yetkisi vermiş olup, Fırat Üniversitesi de bu yetkilerini, usul ve esasları düzenleyen yönetmelikler çıkararak ve senato kararlarıyla kullanmışlardır. Bu durum Üniversitelere Anayasa ile tanınan, başka bir deyişle, Anayasa ile güvence altına alınan **“bilimsel özerklik” ilkesinin tabii sonucudur.**

12) Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesi neticesinde, kamu tüzelkişiliği olan Fırat Üniversitesinin, öğrencilerinin kayıt dondurma taleplerine ilişkin düzenleyecekleri usul ve esasların belirlenmesinde kendi takdir yetkileri esas olup, bu esasların belirlenmesinde kamu yararı ve hizmet gerekleri dışında herhangi bir sınırlamadan söz etmek mümkün değildir.

13) Somut olaya bakıldığında; başvuran bedelli askerlik yaptığı için yeterli bütçesi kalmadığını bu nedenle yüksek lisans eğitimi için mali kaynağının olmadığını belirtmiş olsa da başvuranın memur olduğu için ekonomik durumunun yetersiz olduğunu belgelendiremediği tespit edilmiştir. Diğer taraftan idareden gönderilen bilgi ve belgelerin tetkikinde fakirlik belgesini sunan öğrencilerin kayıt dondurma taleplerinin kabul edildiği anlaşılmış olup bu bağlamda idarenin işleminde herhangi bir hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

14) **Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde;** başvuranın 1 nolu paragrafta belirttiği şekilde kaydının dondurulması talebinin reddi işleminde **hukuka ve hakkaniyete aykırılık** tespit edilmemiştir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

15) İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup; İdarenin Kurumumuz tarafından istenilen bilgi ve belgeleri süresi içinde ve gerekçeli olarak gönderdiği, ayrıca idarenin başvuranla ilgili işlemlerinde “makul sürede karar verme”, “kararların gerekçeli olması”, “kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi” **ilkelerine uygun davrandığı** tespit edilmiştir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

16) 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Ret Kararının başvurana tebliğ tarihinden itibaren, **ilgili idarenin işlemine karşı** (varsa) dava açma süresinden kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup Elazığ İdare Mahkemesinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN REDDİNE;**

Kararın BAŞVURANA ve FIRAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE tebliğ edilmesine,
Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır
Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi